

EXPUNERE DE MOTIVE

Excepția de neconstituționalitate are un regim legal diferit față de celelalte excepții procesuale, iar procedura de soluționare a acestei excepții beneficiază o reglementare specială, cu caracter derogatoriu de la dreptul comun.

Particularitățile semnificative ale acestei proceduri sunt legate de faptul că este un mijloc de control *a posteriori* al legilor, permițând în mod excepțional asocierea cetățenilor și a instanțelor judecătorești la exercitarea acestui control.

În derularea acestei proceduri speciale, au apărut însă aspecte de ordin practic negative, nedorite de legiuitor, în special referitor la aplicarea dispozițiilor legii privind **suspendarea automată a cauzei la instanța de fond ca urmare a formulării acestei excepții.**

Art.29 alin. 5 din Legea privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale prevede că „ Pe perioada soluționării excepției de neconstituționalitate judecarea cauzei se suspendă”.

Această **suspendare de drept** a judecării fondului, care operează automat, ca efect al sesizării Curții Constituționale cu o excepție de neconstituționalitate a fost baza legală a multor abuzuri de drept procesual înregistrate în practică.

Astfel, deși scopul procedurii speciale vizează în principal o garanție constituțională a apărării intereselor cetățenilor, mulți dintre aceștia au invocat neconstituționalitatea unor texte legale doar pentru a tergiversa cât mai mult derularea unui proces, urmărind obținerea unui *efect al invocării excepției, și anume suspendarea cauzei de fond.*

Părțile unui proces, care epuizează căile procedurale de suspendare a cauzelor prevăzute de Codul de procedură civilă în art.244, au la îndemână această suspendare reglementată în mod expres de o normă specială.

Faptul că invocarea neconstituționalității dispozițiilor legii este abuzivă și motivată doar de dorința de tergiversare a procesului este demonstrat de numărul mare de excepții **respinse ca neîntemeiate**, așa cum se arată în motivarea deciziilor Curții Constituționale publicate în Monitorul Oficial.

Conform datelor oficiale publicate de Curtea Constituțională, dintr-un total de **8798 decizii pronunțate** în perioada 1992- iunie 2009 în cauze care privesc controlul a posteriori al legilor, **au fost admise doar 248, reprezentând 2,82% din totalul excepțiilor invocate, restul fiind**

respinse ca neîntemeiate (în proporție covârșitoare de 97,18%).

Mai mult decât atât, raportul pe justitie al CE critică suspendarea cauzelor pentru excepții de neconstituționalitate. "Va fi important pentru Executiv să se pună de acord cu Legislativul pentru modificarea legii de funcționare a Curții Constituționale, astfel încât să se abroge prevederea care dispune suspendarea automată a judecării unei cauze atunci când se ridică o excepție de neconstituționalitate. La fel și excesele procedurale care apar cu ocazia ridicării unei excepții de nelegalitate, care duc tot la suspendarea judecării cauzei, trebuie limitate", au susținut reprezentanții CE. În opinia CE, aceste prevederi "provoacă întârzieri inacceptabile" în judecarea cauzelor.

Prin urmare, se impune modificarea acestei prevederi, în sensul introducerii unei suspendări legale, întrucât întregul sistem de drept românesc se bazează pe dreptul de apreciere al judecătorului, în funcție de natura și împrejurările cauzei.

Din acest moment a fost deschis drumul către abuzurile părților din proces, care au exercitat numai acest drept cu rea credință, fără temeii, aducând atingere drepturilor și intereselor legitime ale celorlalte părți.

O statistică a aplicării acestei suspendări imperative arată că cei mai prejudiciați de pe urma exercitării abuzive a textului de lege actual sunt comercianții, care sunt obstrucționați în normala desfășurare a raporturilor economice; deși sistemul de drept românesc prevede pentru comercianți termene și condiții care să asigure celeritatea raporturilor economice, în cazul acestui text de lege efectul este contrar.

O dovadă în plus a faptului că sesizările privind excepția de neconstituționalitate au urmărit prelungirea artificială și nejustificată a proceselor este faptul că toate excepțiile de neconstituționalitate a dispozițiilor din Legea nr.64/1995 privind procedura reorganizării judiciare și a falimentului, cu modificările ulterioare au fost respinse de Curtea Constituțională ca neîntemeiate.

Mai mult, nu este întâmplător faptul că părțile au folosit acest instrument de tergiversare începând cu anul 1999, deci după intrarea în vigoare a dispozițiilor privind suspendarea automată a cauzelor.

Așadar, este imperios necesară intervenția judecătorului care, în virtutea rolului său activ, poate aprecia, în funcție de natura și împrejurările cauzei, necesitatea suspendării unei cauze, până la soluționarea excepției de neconstitucionalitate.

Un caz asemănător de suspendare legală lăsată la aprecierea judecătorului este suspendarea cauzei de fond pe durata judecării cererii de strămutare, conform Codului de procedură civilă, art.40.

Procedura strămutării are, de asemenea, un regim legal diferit, cu caracter derogatoriu, oferind posibilitatea unei părți dintr-un proces de a elimina pronunțarea unei hotărâri pârinoare, acolo unde sunt îndeplinite condițiile specifice acestei proceduri derivate.

Ambele proceduri contribuie la evitarea unor tergiversări în soluționarea cauzei, rezolvându-se un incident procesual cu privire la instanța sesizată (în cazul strămutării), respectiv, la constituționalitatea unui text de lege (în cazul excepției de neconstitucionalitate).

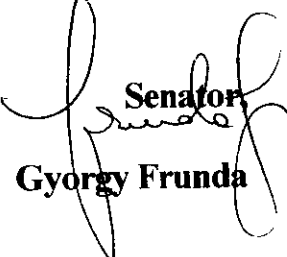
Datorită asemănării dintre cele două proceduri speciale, **considerăm oportună aplicarea, cu modificările de rigoare, a textelor din Codul de procedură civilă referitoare la suspendarea facultativă a cauzei pe perioada soluționării cererii de strămutare la procedura de soluționare a excepției de neconstitucionalitate.**

Astfel, în cazul strămutării, *președintele instanței* competente să soluționeze cererea de strămutare (instanța superioară instanței de fond, sau înalta Curte de Casație și Justiție, în funcție de motivele invocate) **apreciază și asupra necesității suspendării cauzei** în raport cu motivele de strămutare invocate, după cum soluționează însăși cererea de strămutare. Procedura de soluționare a strămutării este astfel gândită, încât invocarea motivelor să nu fie abuzivă și să permită totuși parcurgerea fazelor procedurale într-un termen rezonabil.

Tot în raport cu motivele de strămutare invocate instanța competentă să o soluționeze va aprecia și cu privire la menținerea sau desființarea actelor îndeplinite înainte de strămutare de instanța investită cu soluționarea cauzei. Este necesară introducerea unor dispoziții asemănătoare și în cadrul procedurii de soluționare a excepției de neconstituționalitate.

Prin urmare, vă supunem atenției aceste modificări ale Legii nr.47/1992, republicată, privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, principala prevedere a proiectului constând în eliminarea suspendării de drept a judecării

cauzei în cazul invocării excepției de neconstituționalitate, decizia cu privire la suspendare rămânând la aprecierea judecătorului.

Senator
Gyorgy Frunda